

SPV jaro VII

Kontakt: zportych@zahradnickaskola.cz

Plán individuálního studia, pokyny k samostudiu a úkoly během přerušení
řádné výuky od 5. 5. do 13. 5. 2021.

2. U

Děkuji všem, kdož poslali vypracovaný úkol. Potěšilo mě, že někteří (spíše některé) z vás se pokusili odpovídat vlastními slovy, byť to u některých nebylo asi jednoduché, především u otázek týkajících se polyteistických náboženství.

Pro klasifikaci platí, že nezasílání úkolů je hodnoceno známkou 5 (je stanoven termín). Dále platí možnost si tuto známku opravit, stačí zaslat vypracované úkoly, které najdete ještě jednou na konci dnešní lekce.

Chtěl bych upozornit některé jedince (především ty, kdož nepracovali ani v prvním pololetí), že jim hrozí velice pravděpodobně na konci druhého pololetí známka 5, případně neklasifikace.

ETIKA

Dalším tématem souvisejícím s dosud probíranou látkou a s filosofií, je etika. V prvním ročníku jste probírali etiketu, tedy zásady slušného společenského chování.

Co je etika, určitě pochopíte z následujícího textu. Bylo by dobré, kdyby si někteří (některé) z vás z tohoto tématu odnesli poznání, že jejich přístup ke školním „povinnostem“ je neetický, byť etický kodex žáka nemáme stanoven (ač některé body v Školním řádu lze za etické požadavky považovat).

Definice obecné etiky, aplikovaná etika

Etika

- je souhrn norem a pravidel, vyjadřujících názory společnosti na chování a jednání lidí z hlediska dobra a zla, správnost a nesprávnosti
- je to nauka o mravnosti o původu a podstatě morálního vědomí a jednání

- relativně samostatná vědní disciplína filosofického charakteru, která zkoumá morálku, která by měla vést k dobru; řeší dvě základní otázky:
  1. Co je dobré? 2. Co je spravedlivé?
- věda, které zkoumá mravně relevantní jednání, funguje jako hodnotící aspekt
- členění:
  - a) etika pozitivní (zkoumá, co je)
  - b) etika normativní (co je a co má být)
- V podnikatelské etice jde o reflexi etických principů do veškerých podnikatelských činností, zahrnující individuální a korporativní hodnoty

Existuje mnoho rozlišení a druhů etiky:

- Etika filozofická, etika náboženská
- Etika individuální, etika sociální
- Etika heteronomní, etika autonomní
- Profesní etika (etické kodexy - lékařský, obchodní, právní, počítačový, knihovnický atd.)
- Dále: bioetika, environmentální etika ...

Etický kodex

Etický kodex, též **kodex chování** (*anglicky code of conduct*) je pravidlo nebo dokument, který upravuje obecné i konkrétní postupy v jednotlivých organizacích a profesích. Svůj etický kodex mají např. lékaři (Hippokratova přísaha), právníci, novináři a další profese . Také některé organizace, sdružení nebo firmy mohou vytvářet kodex pro své zaměstnance, a to buď závazné (zaměstnanec může dostat při smlouvě kodex k podepsání a na základě jeho porušení mu hrozí výpověď), nebo nezávazné (jejich dodržování je dobrovolné).

Dobro

- vědomé jednání, které odpovídá mravním zákonům (mír, láska k životu, ochota pomáhat, úcta)

Mravně relevantní jednání

- zahrnuje odpovědnost i oprávněnost (mandát k jednání) v bezprostřední vazbě na svobodu volby

Etika tedy nejprve stanovuje „co má být“, co je žádoucí z hlediska dobra, spravedlnosti apod. a současně se snaží tyto pojmy blíže určit a zdůvodnit. Vzhledem k zaměření etiky na lidské jednání (na to, co je žádoucí, dobré) je tato oblast lidského myšlení označována jako praktická filosofie.

Proč etika? – proč konat dobro a nekonat zlo????? atd. – odpovědí je spousta; pro přežití lidstva i smysluplné fungování vztahů je nutné nalézt a respektovat základní mravní vědomí a hodnoty. V celosvětové etické diskusi se vede rozhovor o „projektu světového étosu“, hledá se, co je všem společné - důraz na lidskou důstojnost, nedotknutelnost svobody, rovnost, spravedlnost, solidaritu.

Současné vývojové směry etiky:

Objevuje se řada směrů, etických názorů na mnohé oblasti lidského života; mezi témata praktické etiky patří např. *smysl života, svědomí, přátelství a láska, manželství a rodina, etika v mezilidských vztazích, mír a mezinárodní vztahy*. Vytváří se např.:

Sociobiologie - zkoumá vývoj lidského druhu jako skupinově žijícího živočicha a ptá se, jaké vzorce chování máme vrozeny. Jedná se o vědecký výzkum lidské přirozenosti, který má značný význam z hlediska stanovení toho, co je nám jako lidem vnitřně vlastní, jaké modely vzájemného chování a vzájemných vztahů jsou nám vrozeny.

Ekologická etika - zkoumá vztah lidské společnosti a přírody jako morální problém; zabývá se např. problematikou mravní odpovědnosti za zachování zdravého životního prostředí.

Politická etika - jejím výchozím předpokladem je, že existuje nějaké obecné dobro, o jehož uskutečnění politika usiluje či by alespoň měla usilovat. Zabývá se například otázkou, zda se politikové mohou řídit morálními zásadami platnými v běžném životě.

Úkol:

Náboženství

- 1) Jak vy osobně rozumíte pojmu náboženství?
- 2) Vysvětlete pojmy monoteismus a polyteismus.
- 3) a/ Uvedte tři nejznámější monoteistická náboženství.
b/ Které knihy tato náboženství považují za svaté?
c/ Které osoby jsou spojovány s počátky těchto náboženství.
d/ Kde tato náboženství vznikala?
e/ Co je věřícím v jednotlivých náboženstvích zakazováno? Uvedte vždy alespoň tři zákazy.
- 5) Která přikázání z desatera by podle vás měla platit i v zcela ateistické společnosti?
- 4) Kterou hlavní myšlenku má hinduismus?
- 5) Proč se říká, že buddhismus je spíše pohled na svět a jedince, a ne náboženství? Co by měl dodržovat buddhista?
- 6) Jak charakterizujeme sektu? Uvedte název alespoň jedné z nich a některé její věroučné zásady (doporučuji vycházet z českých poměrů).